

На основу члана 181. став 3. и члана 143. Закона о осигурању ("Службени гласник РС", бр. 55/2004 и 61/2005), гувернер Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У

О УСЛОВИМА ЗА СТИЦАЊЕ ЗВАЊА ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА

1. Овом одлуком прописују се услови за стицање звања овлашћеног актуара, као и садржина и начин полагања стручног испита за стицање тог звања.

2. Звање овлашћеног актуара може стећи лице које испуњава следеће услове:

- 1) има пребивалиште на територији Републике Србије;
- 2) пунолетно је и има потпуну пословну способност;
- 3) има одговарајући степен високог образовања: други степен високог образовања – мастер академске студије, односно основне студије на факултету у трајању од најмање четири године према прописима који су важили до дана ступања на снагу Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 76/2005, 97/2008 и 44/2010), а у области економије, математике, машинства, електротехнике и сл.;
- 4) има најмање три године радног стажаведеног на актуарским пословима у смислу закона, у друштвима за осигурање или у органу надлежном за надзор делатности осигурања;
- 5) правноснажном судском одлуком није му изречена мера безбедности ни заштитна мера забране обављања делатности;
- 6) није осуђивано за кривична дела против имовине или привреде на казну затвора дужу од три месеца;
- 7) није му одузимано овлашћење за обављање послова овлашћеног актуара;
- 8) положило је стручни испит за стицање звања овлашћеног актуара (у даљем тексту: стручни испит).

3. Програм за полагање стручног испита обухвата следеће нивое:

- 1) *ниво 1*: основи примене актуарске математике у области осигурања, пензијских планова и инвестиција;
- 2) *ниво 2*: модели управљања ризиком и неживотно осигурање;
- 3) *ниво 3*: животно и здравствено осигурање;
- 4) *ниво 4*: пензијски планови и моделирање;
- 5) *ниво 5*: инвестиције и финансијско извештавање.

Ближа садржина програма за полагање стручног испита по нивоима из става 1. ове тачке утврђена је у *Програму за полагање стручног испита за стицање звања овлашћеног актуара* (Прилог 1, који је одштампан уз ову одлуку и њен је саставни део).

4. Стручни испит се организује два пута годишње у редовним испитним роковима – мајском и октобарском.

У једном испитном року кандидат може положити програм за један или више нивоа из тачке 3. ове одлуке.

Датум одржавања стручног испита и рок за пријаву утврђује гувернер, а податке о томе, као и о литератури за полагање стручног испита по нивоима, Народна банка Србије објављује на свом сајту – у року од 90 дана пре одржавања стручног испита.

5. У пријави за полагање стручног испита кандидат наводи који ниво из тачке 3. ове одлуке жели да положи, односно наводи да жели да положи испит из тачке 12. те одлуке, затим име и презиме, матични број, адресу, датум, место и земљу рођења, као и испитни рок у коме жели да положи стручни испит.

Уз пријаву из става 1. ове тачке подноси се доказ о одговарајућем другом степену високг образовања, као и доказ о плаћеној накнади за полагање стручног испита, односно испита из тачке 12. ове одлуке прописаној одлуком којом се утврђује јединствена тарифа по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге.

6. Стручни испит се положи пред Комисијом за полагање стручног испита за стицање звања овлашћеног актуара (у даљем тексту: Комисија).

Комисију образује гувернер – из редова овлашћених актуара и истакнутих стручњака из области математике, економије и права.

Комисија има најмање четири члана, од којих је један председник.

Комисија одлучује већином гласова. Ако Комисија има паран број чланова, пресудан је глас председника Комисије.

7. Податке о месту и времену полагања стручног испита, Комисија објављује на сајту Народне банке Србије.

8. Стручни испит се положи писмено.

Комисија утврђује задатке за полагање стручног испита.

9. О обављеном стручном испиту Комисија саставља записник за сваког кандидата посебно (у даљем тексту: Записник), и то у року од 60 дана од дана полагања испита, и успех кандидата оцењује с "положио" и "није положио".

Записник садржи: име и презиме кандидата, адресу, датум, место и земљу његовог рођења, затим имена и презимена чланова Комисије, име и презиме записничара, успех кандидата по нивоима, као и датум и потписе чланова Комисије и записничара. Уз Записник се прилаже писмени рад кандидата.

Народна банка Србије на свом сајту објављује обавештење о успеху кандидата оствареном на стручном испиту по нивоима.

Лице које није положило стручни испит по програму који обухвата одређени ниво има право да га полаже у неком од наредних испитних рокова.

10. О лицима која су положила стручни испит води се посебна евиденција.

11. Страно физичко лице које испуњава услове из тачке 2, одредбе од 2 до 8, ове одлуке може добити овлашћење Народне банке Србије за обављање актуарских послова, односно стећи звање овлашћеног актуара ако поседује дозволу за рад коју је издала организација надлежна за послове запошљавања у Републици Србији – Национална служба за запошљавање и ако се изводом из прописа или другим документом државе чији је држављанин може доказати постојање узајамности за обављање послова овлашћеног актуара (до уласка Републике Србије у Светску трговинску организацију).

12. Лице које има звање FIA (Fellow of the Institute of Actuaries, Велика Британија), FFA (Fellow of the Faculty of Actuaries, Велика Британија), FSA (Fellow of the Society of Actuaries, Сједињене Америчке Државе), FCAS (Fellow of the Casualty Actuarial Society, Сједињене Америчке Државе), FIAA (Fellow of the Institute of Actuaries of Australia, Аустралија) или FCIA (Fellow of the Canadian Institute of Actuaries, Канада) – може добити овлашћење Народне банке Србије за обављање актуарских послова, односно стећи звање овлашћеног актуара:

1) домаће физичко лице:

- ако испуњава услове за стицање тог звања из тачке 2, одредбе од 1 до 7, ове одлуке,
- ако положи испит из домаћег законодавства по програму за полагање тог испита (Прилог 2, који је одштампан уз ову одлуку и њен је саставни део);

2) стране физичко лице:

- ако испуњава услове за стицање тог звања из тачке 2, одредбе од 2 до 7, ове одлуке,
- ако положи, и то на српском језику, испит из одредбе под 1, алинеја друга, ове тачке,
- ако поседује дозволу за рад коју је издала организација надлежна за послове запошљавања у Републици Србији – Национална служба за запошљавање и ако се изводом из прописа или другим документом државе чији је држављанин може доказати постојање узајамности за обављање послова овлашћеног актуара (до уласка Републике Србије у Светску трговинску организацију).

Испит из ове тачке полаже се у роковима и на начин који су тач. од 4. до 10. ове одлуке утврђени за полагање стручног испита.

13. Лице које је положило стручни испит, односно лице које је положило испит из тачке 12. ове одлуке, уз захтев за стицање звања овлашћеног актуара доставља Народној банци Србије документацију којом се доказује испуњеност услова из тач. 2. и 11, односно тачке 12. те одлуке – на основу чега му Народна банка Србије издаје овлашћење за обављање актуарских послова.

15. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о условима за стицање звања овлашћеног актуара ("Службени гласник РС", бр. 2/2005).

16. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС".

О. бр. 117
16. новембра 2006. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије
Радован Јелашић, с.р.

ПРОГРАМ ЗА ПОЛАГАЊЕ СТРУЧНОГ ИСПИТА ЗА СТИЦАЊЕ ЗВАЊА ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА

Ниво 1. Основи примене актуарске математике у области осигурања, пензијских планова и инвестиција

- 1) Теорија камата и примена, обрачун ануитета
- 2) Типови животних осигурања и основни принципи
- 3) Обликовање и маркетинг производа животног осигурања и закључивање уговора
- 4) Обрачун премије и резерви животних осигурања и минимални капитал
- 5) Типови неживотних осигурања и основни принципи
- 6) Обрачун премије и резерви неживотних осигурања
- 7) Теорија ризика и теорија корисности
- 8) Реосигурање
- 9) Пензијски фондови и типови пензијских планова
- 10) Финансирање и трошкови пензијских планова
- 11) Основни принципи и типови инвестирања
- 12) Оптимизација портфолија и управљање ризиком
- 13) Регулатива и етика у осигурању

Ниво 2. Модели управљања ризиком и неживотно осигурање

а) Модели управљања ризиком:

- 1) Модели управљања ризиком
- 2) Модели за процену учесталости и висине штета
- 3) Теорија пропасти
- 4) Модели "преживљавања" и њихова процена
- 5) Теорија градуације
- 6) Теорија кредибилитета

б) Неживотно осигурање:

- 1) Врсте и основне карактеристике неживотних осигурања
- 2) Утврђивање тарифа неживотних осигурања (имовинска осигурања, осигурање од одговорности, обавезна осигурања)
- 3) Теорија корисности
- 4) Обрачун техничких резерви неживотних осигурања (методи и претпоставке)

- 5) Техничке резерве и маргина солвентности
- 6) Финансијско извештавање и међународни рачуноводствени стандарди
- 7) Маргина солвентности у Европској унији

в) *Регулатива и етика у осигурању*

Ниво 3. Животно и здравствено осигурање

а) *Животно осигурање:*

- 1) Врсте и основне карактеристике животних осигурања
- 2) Обликовање производа, закључивање уговора, маркетинг и накнада агентима
- 3) Производи животног осигурања
- 4) Актуарске методе и претпоставке
- 5) Утврђивање тарифа животних осигурања
- 6) Обрачун техничких резерви животних осигурања
- 7) Бруто и нето обрачуни премије и резерви
- 8) Финансијско извештавање и међународни рачуноводствени стандарди
- 9) Колективно животно осигурање, закључивање уговора и обрачун резерви

б) *Здравствено осигурање:*

- 1) Врсте производа здравственог осигурања
- 2) Обликовање производа, закључивање уговора и маркетинг производа
- 3) Типови услуга у здравственом осигурању и структура накнаде
- 4) Актуарске методе и претпоставке
- 5) Утврђивање тарифа и обрачун техничких резерви
- 6) Производи групног и индивидуалног здравственог осигурања

в) *Регулатива и етика у осигурању*

Ниво 4. Пензијски планови и моделирање

а) *Пензијски планови:*

- 1) Пензијски планови с дефинисаним исплатама и уплатама
- 2) Упоредна анализа PAYGO и модела "full funding"
- 3) Методе финансирања и актуарске претпоставке
- 4) Уплате у пензијске фондове и исплате из тих фондова (финансирање и трошкови)

5) "Актуарски" добици и губици

б) *Моделирање:*

- 1) Структуре модела
- 2) Процес селекције
- 3) Модели провере ваљаности
- 4) Модели изравнавања
- 5) Одређивање сценарија
- 6) Тестирање осетљивости
- 7) Ограничења

в) *Регулатива и етика у осигурању*

Ниво 5. Инвестиције и финансијско извештавање

а) *Инвестиције:*

- 1) Основни принципи инвестирања
- 2) Класе и карактеристике активе
- 3) Управљање ризицима
- 4) Оптимизација портфолија
- 5) Инвестирање средстава осигурања
- 6) Инвестирање средстава пензијских фондова
- 7) Регулисање и опорезивање инвестиција
- 8) Усклађивање активе и пасиве
- 9) Имунизација

б) *Финансијско извештавање:*

- 1) Основни рачуноводствени принципи и рачуноводствени стандарди
- 2) Типови правних лица у осигурању
- 3) Основна структура пословних рачуна
- 4) Приказивање пословних рачуна и ограничења
- 5) Принципи рачуноводства у осигурању, финансијски извештаји и регулатива
- 6) Међународни стандарди финансијског извештавања
- 7) Међународно удружење актуара: стандарди и пракса, водич финансијског извештавања
- 8) Солвентност I и Солвентност II
- 9) Међународни оквир за процену солвентности

в) *Регулатива и етика у осигурању*

**ПРОГРАМ ЗА ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА
ИЗ ДОМАЋЕГ ЗАКОНОДАВСТВА**

- 1) Уговор о осигурању и уговорни односи
- 2) Акти пословне политике друштва за осигурање
- 3) Финансијско извештавање
- 4) Рачуноводство и ревизија
- 5) Мишљење овлашћеног актуара
- 6) Техничке резерве
- 7) Гарантна резерва
- 8) Ликвидност друштва за осигурање
- 9) Маргина солвентности
- 10) Инвестиције и управљање портфолиом